

مجموعه مقالات

قرآن و علوم روز

QURAN & CONTEMPORARY SCIENCES

علوم روز

قرآن و مدیریت^(۲)

The Quran & Management

بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

مجموعه مقالات
همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

۱۳۸۸

QURAN&CONTEMPORARY SCIENCE

و علم روز

قرآن و مدیریت (۲)

The Quran & Management

بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

سرشناسه: همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه (۱۳۸۸: مشهد)
عنوان و نام پدیدآورنده: مجموعه مقالات قرآن و مدیریت / [تهیه و تنظیم] بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه؛
مشخصات نشر: مشهد: بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری: ج ۲. ۲۹۵ ص.
شابک: ۱- ۲۲۳ - ۲۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان دیگر: مجموعه مقالات قرآن و علوم روز ۲.
یادداشت: ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۸۸) (فیبا).
یادداشت: جلد اول کتاب حاضر توسط انتشارات بنیاد پژوهش‌های قرآنی، حوزه و دانشگاه منتشر شده است.
موضوع: مدیریت - جنبه‌های قرآنی - کنگره‌ها
موضوع: مدیریت (اسلام) - کنگره‌ها
موضوع: اسلام و دولت - کنگره‌ها
شناسه افزوده: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشرشهر
شناسه افزوده: بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه
رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۷ ۳۴۵۸/۴ BP
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی: ۱۵۲۴۱۵۵

بنیاد یز و هشای قرآنی، حوزه و دانشگاه

قرآن و مدیریت (۲) (مجموعه مقالات)

تهیه و تنظیم: بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه
همکاران: حجت‌الاسلام مهندس محسن عباس‌نژاد، دکتر حبیب‌الله دعائی،

دکتر سید حسین سیدی

ویراستار ادبی: دکتر سید نعمت الله تقوی بهبهانی

شماره: ۱-۲۲۳-۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸

نوبت و تاریخ چاپ: اول ۱۳۸۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ویراستاری، حروفچینی و امور اجرایی: حسین رضایی، یوسف رضائی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسہ نشر شہر

بہا: ۳۰۰۰ ریال

مسئولیت علمی مقالات بر عهده نویسندگان است.

همه حقوق محفوظ و متعلق به بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه است.

آدرس دبیرخانه ستاد عالی همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه:

مشهد مقدس، چهارراه زرینه، آزادی ۲۳، پلاک ۶

تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۲۲۲۹۹ • دورنگار: ۰۵۱۱-۲۲۳۶۱۶۱

www.sugr.ir

Email:info@suqr.ir

نشانی ناشر: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید گل‌نبی، خیابان شهید ناطق نوری (زمرد)

شماره ۵۶، بوستان کتاب، واحد ۱۲، مؤسسه نشر شهر

تلفن: ۲۲۸۴۳۳۷۸ - ۲۲۸۵۸۴۷۴ نمایر: ۲۲۸۵۶۱۱۸ فروشگاه مرکزی: ۲۲۸۷۳۹۷۴

www.shahrpress.ir

E-mail: info@shahrpress.ir

مؤسسہ نشر شہر
۱۰۰/۱۰۱/۱۰۲/۱۰۳/۱۰۴/۱۰۵/۱۰۶/۱۰۷/۱۰۸/۱۰۹/۱۱۰/۱۱۱/۱۱۲/۱۱۳/۱۱۴/۱۱۵/۱۱۶/۱۱۷/۱۱۸/۱۱۹/۱۲۰/۱۲۱/۱۲۲/۱۲۳/۱۲۴/۱۲۵/۱۲۶/۱۲۷/۱۲۸/۱۲۹/۱۳۰/۱۳۱/۱۳۲/۱۳۳/۱۳۴/۱۳۵/۱۳۶/۱۳۷/۱۳۸/۱۳۹/۱۴۰/۱۴۱/۱۴۲/۱۴۳/۱۴۴/۱۴۵/۱۴۶/۱۴۷/۱۴۸/۱۴۹/۱۵۰/۱۵۱/۱۵۲/۱۵۳/۱۵۴/۱۵۵/۱۵۶/۱۵۷/۱۵۸/۱۵۹/۱۶۰/۱۶۱/۱۶۲/۱۶۳/۱۶۴/۱۶۵/۱۶۶/۱۶۷/۱۶۸/۱۶۹/۱۷۰/۱۷۱/۱۷۲/۱۷۳/۱۷۴/۱۷۵/۱۷۶/۱۷۷/۱۷۸/۱۷۹/۱۸۰/۱۸۱/۱۸۲/۱۸۳/۱۸۴/۱۸۵/۱۸۶/۱۸۷/۱۸۸/۱۸۹/۱۹۰/۱۹۱/۱۹۲/۱۹۳/۱۹۴/۱۹۵/۱۹۶/۱۹۷/۱۹۸/۱۹۹/۲۰۰/۲۰۱/۲۰۲/۲۰۳/۲۰۴/۲۰۵/۲۰۶/۲۰۷/۲۰۸/۲۰۹/۲۱۰/۲۱۱/۲۱۲/۲۱۳/۲۱۴/۲۱۵/۲۱۶/۲۱۷/۲۱۸/۲۱۹/۲۲۰/۲۲۱/۲۲۲/۲۲۳/۲۲۴/۲۲۵/۲۲۶/۲۲۷/۲۲۸/۲۲۹/۲۳۰/۲۳۱/۲۳۲/۲۳۳/۲۳۴/۲۳۵/۲۳۶/۲۳۷/۲۳۸/۲۳۹/۲۴۰/۲۴۱/۲۴۲/۲۴۳/۲۴۴/۲۴۵/۲۴۶/۲۴۷/۲۴۸/۲۴۹/۲۵۰/۲۵۱/۲۵۲/۲۵۳/۲۵۴/۲۵۵/۲۵۶/۲۵۷/۲۵۸/۲۵۹/۲۶۰/۲۶۱/۲۶۲/۲۶۳/۲۶۴/۲۶۵/۲۶۶/۲۶۷/۲۶۸/۲۶۹/۲۷۰/۲۷۱/۲۷۲/۲۷۳/۲۷۴/۲۷۵/۲۷۶/۲۷۷/۲۷۸/۲۷۹/۲۸۰/۲۸۱/۲۸۲/۲۸۳/۲۸۴/۲۸۵/۲۸۶/۲۸۷/۲۸۸/۲۸۹/۲۹۰/۲۹۱/۲۹۲/۲۹۳/۲۹۴/۲۹۵/۲۹۶/۲۹۷/۲۹۸/۲۹۹/۳۰۰/۳۰۱/۳۰۲/۳۰۳/۳۰۴/۳۰۵/۳۰۶/۳۰۷/۳۰۸/۳۰۹/۳۱۰/۳۱۱/۳۱۲/۳۱۳/۳۱۴/۳۱۵/۳۱۶/۳۱۷/۳۱۸/۳۱۹/۳۲۰/۳۲۱/۳۲۲/۳۲۳/۳۲۴/۳۲۵/۳۲۶/۳۲۷/۳۲۸/۳۲۹/۳۳۰/۳۳۱/۳۳۲/۳۳۳/۳۳۴/۳۳۵/۳۳۶/۳۳۷/۳۳۸/۳۳۹/۳۴۰/۳۴۱/۳۴۲/۳۴۳/۳۴۴/۳۴۵/۳۴۶/۳۴۷/۳۴۸/۳۴۹/۳۵۰/۳۵۱/۳۵۲/۳۵۳/۳۵۴/۳۵۵/۳۵۶/۳۵۷/۳۵۸/۳۵۹/۳۶۰/۳۶۱/۳۶۲/۳۶۳/۳۶۴/۳۶۵/۳۶۶/۳۶۷/۳۶۸/۳۶۹/۳۷۰/۳۷۱/۳۷۲/۳۷۳/۳۷۴/۳۷۵/۳۷۶/۳۷۷/۳۷۸/۳۷۹/۳۸۰/۳۸۱/۳۸۲/۳۸۳/۳۸۴/۳۸۵/۳۸۶/۳۸۷/۳۸۸/۳۸۹/۳۹۰/۳۹۱/۳۹۲/۳۹۳/۳۹۴/۳۹۵/۳۹۶/۳۹۷/۳۹۸/۳۹۹/۴۰۰/۴۰۱/۴۰۲/۴۰۳/۴۰۴/۴۰۵/۴۰۶/۴۰۷/۴۰۸/۴۰۹/۴۱۰/۴۱۱/۴۱۲/۴۱۳/۴۱۴/۴۱۵/۴۱۶/۴۱۷/۴۱۸/۴۱۹/۴۲۰/۴۲۱/۴۲۲/۴۲۳/۴۲۴/۴۲۵/۴۲۶/۴۲۷/۴۲۸/۴۲۹/۴۳۰/۴۳۱/۴۳۲/۴۳۳/۴۳۴/۴۳۵/۴۳۶/۴۳۷/۴۳۸/۴۳۹/۴۴۰/۴۴۱/۴۴۲/۴۴۳/۴۴۴/۴۴۵/۴۴۶/۴۴۷/۴۴۸/۴۴۹/۴۵۰/۴۵۱/۴۵۲/۴۵۳/۴۵۴/۴۵۵/۴۵۶/۴۵۷/۴۵۸/۴۵۹/۴۶۰/۴۶۱/۴۶۲/۴۶۳/۴۶۴/۴۶۵/۴۶۶/۴۶۷/۴۶۸/۴۶۹/۴۷۰/۴۷۱/۴۷۲/۴۷۳/۴۷۴/۴۷۵/۴۷۶/۴۷۷/۴۷۸/۴۷۹/۴۸۰/۴۸۱/۴۸۲/۴۸۳/۴۸۴/۴۸۵/۴۸۶/۴۸۷/۴۸۸/۴۸۹/۴۹۰/۴۹۱/۴۹۲/۴۹۳/۴۹۴/۴۹۵/۴۹۶/۴۹۷/۴۹۸/۴۹۹/۵۰۰/۵۰۱/۵۰۲/۵۰۳/۵۰۴/۵۰۵/۵۰۶/۵۰۷/۵۰۸/۵۰۹/۵۱۰/۵۱۱/۵۱۲/۵۱۳/۵۱۴/۵۱۵/۵۱۶/۵۱۷/۵۱۸/۵۱۹/۵۲۰/۵۲۱/۵۲۲/۵۲۳/۵۲۴/۵۲۵/۵۲۶/۵۲۷/۵۲۸/۵۲۹/۵۳۰/۵۳۱/۵۳۲/۵۳۳/۵۳۴/۵۳۵/۵۳۶/۵۳۷/۵۳۸/۵۳۹/۵۴۰/۵۴۱/۵۴۲/۵۴۳/۵۴۴/۵۴۵/۵۴۶/۵۴۷/۵۴۸/۵۴۹/۵۵۰/۵۵۱/۵۵۲/۵۵۳/۵۵۴/۵۵۵/۵۵۶/۵۵۷/۵۵۸/۵۵۹/۵۶۰/۵۶۱/۵۶۲/۵۶۳/۵۶۴/۵۶۵/۵۶۶/۵۶۷/۵۶۸/۵۶۹/۵۷۰/۵۷۱/۵۷۲/۵۷۳/۵۷۴/۵۷۵/۵۷۶/۵۷۷/۵۷۸/۵۷۹/۵۸۰/۵۸۱/۵۸۲/۵۸۳/۵۸۴/۵۸۵/۵۸۶/۵۸۷/۵۸۸/۵۸۹/۵۹۰/۵۹۱/۵۹۲/۵۹۳/۵۹۴/۵۹۵/۵۹۶/۵۹۷/۵۹۸/۵۹۹/۶۰۰/۶۰۱/۶۰۲/۶۰۳/۶۰۴/۶۰۵/۶۰۶/۶۰۷/۶۰۸/۶۰۹/۶۱۰/۶۱۱/۶۱۲/۶۱۳/۶۱۴/۶۱۵/۶۱۶/۶۱۷/۶۱۸/۶۱۹/۶۲۰/۶۲۱/۶۲۲/۶۲۳/۶۲۴/۶۲۵/۶۲۶/۶۲۷/۶۲۸/۶۲۹/۶۳۰/۶۳۱/۶۳۲/۶۳۳/۶۳۴/۶۳۵/۶۳۶/۶۳۷/۶۳۸/۶۳۹/۶۴۰/۶۴۱/۶۴۲/۶۴۳/۶۴۴/۶۴۵/۶۴۶/۶۴۷/۶۴۸/۶۴۹/۶۵۰/۶۵۱/۶۵۲/۶۵۳/۶۵۴/۶۵۵/۶۵۶/۶۵۷/۶۵۸/۶۵۹/۶۶۰/۶۶۱/۶۶۲/۶۶۳/۶۶۴/۶۶۵/۶۶۶/۶۶۷/۶۶۸/۶۶۹/۶۷۰/۶۷۱/۶۷۲/۶۷۳/۶۷۴/۶۷۵/۶۷۶/۶۷۷/۶۷۸/۶۷۹/۶۸۰/۶۸۱/۶۸۲/۶

فهرست مقالات

- پیشگفتار ۷
- تأثیر نگرش فطرت گرایی بر توسعه رفتاری استادان دانشگاه ۱۱
موسی مهدوی - برزو فرهی - حسن عابدی جعفری
- نظام شایستگی در فرهنگ اسلامی و در قانون خدمات کشوری ۳۵
بدرالدین اورعی یزدانی
- تصمیم گیری ، رهبری و ارتباطات اثر بخش در قرآن بر اساس داستان
سلیمان و ملکه ی سبأ ۶۳
علی نقی امیری
- بیان مقاصد قرآن کریم با نگرش نظام مند مدیریت و برنامه ریزی راهبردی ۱۰۷
سید حاتم مهدوی نور - محمود یوسف ثانی
- عوامل و ریشه های بروز فساد اداری از دیدگاه اسلام ۱۲۱
حبیب اله دعایی - یوسف رمضانی

۱۵۹ رویکرد ارزش گرا در تصمیم گیری راهبردی
زهرا فروتنی

۱۹۹ آسیب شناسی اصلاحات در حکومت علوی
حسین شرفی

۲۴۵ امکان و نحوه تأثیر ارزش های قرآنی در نظریات مدیریت
طیبه زارعی

۲۶۹ تحلیل توانایی های مدیریتی از دیدگاه اسلام بر اساس رویکرد سیستمی ...
حسین رضایی دولت آبادی - اصغر حق شناس

پیشگفتار

انسان در طول تاریخ برای کسب معرفت و شناخت همواره از دو منبع بهره می برده است یکی وحی و حجت ظاهری الهی است که خداوند به واسطه پیامبران و از طریق کتب آسمانی، انسان را با حقایق پیدا و نهان جهان آشنا کرده است و منبع دیگر عقل و حجت باطنی است که آدمی از راه دقت در پدیده های طبیعی و تلاش فکری و تجربی به کسب معرفت و دانش نائل شده است.

نسبت میان این دو منبع معرفت و بررسی رابطه معرفت دینی و تجربی که از آن در عرف محافل فکری به عنوان رابطه «علم و دین» نام برده می شود از مهمترین دغدغه های اندیشمندان و متفکران در هر دو حوزه فکری و معرفتی بوده و هست. در همین راستا بررسی رابطه میان قرآن به عنوان معتبرترین منبع وحی الهی و علوم روز نیز ضروری به نظر می رسد.

قرآن کریم در طول تاریخ گهربار اسلام همواره منبع مهم تحقیق و پژوهش برای اندیشمندان اسلامی بوده است و از این رهگذر، علوم و رشته های متعددی پایه گذاری شده و در گذر زمان به رشد و بالندگی رسیده اند. همچنین این کتاب مهمترین معیار برای سنجش و قضاوت در مورد علومی بوده است که از طریق ترجمه یا غیر آن به جامعه اسلامی راه یافته اند. با نگاهی کوتاه به تاریخ تحول فکر اسلامی در می یابیم که سعی دانشمندان اسلامی همواره معطوف به «قرآنی کردن» دانشهایی بوده است که به اقتضای زمان وارد عرصه های فکری جوامع اسلامی

شده اند. «منطق و فلسفه اسلامی» نمونه ای روشن از این گونه دانش‌هاست، که با ورود به حوزه های فکری جوامع اسلامی سیر تحول خود را تا رسیدن به دانشی دینی و قرآن به خوبی طی کرد. در سالهای اخیر با توسعه روابط علمی فرهنگی اسلام و غرب، نگاه دینی و قرآنی به علوم روز بار دیگر به یکی از دغدغه های عمده متفکران دینی سراسر جهان اسلام تبدیل شده است.

با نگاهی کوتاه به همایش‌ها، مقالات، کتب و نشریات دینی روشن می شود که حجم عظیمی از آنها به تحقیقات میان رشته ای در حوزه علم و دین اختصاص یافته است. در کشور ما نیز بویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری اندیشمندان اسلامی و بازگشت دین به عرصه جامعه و حکومت، بحث های میان رشته ای طرفداران فراوانی پیدا کرده است. چرا که بطور طبیعی اقتضای حکومت اسلامی، دینی شدن عرصه های مختلف از جمله اقتصاد، مدیریت، آموزش و پرورش و غیره است، که این همه جز از راه تعامل اساتید حوزه و دانشگاه در قالب تحقیقات میان رشته ای تحقق نمی یابد.

در همین راستا و به منظور ایجاد فرصت برای تبادل نظر اساتید حوزه و دانشگاه و گسترش تحقیقات میان رشته ای، بنیاد پژوهشهای قرآنی با مشارکت جمع کثیری از اندیشمندان این دو حوزه فکری، در مشهد مقدس شکل گرفت و برنامه های متنوعی را برای رسیدن به اهداف ذیل در دستور کار خود قرار داده است:

اهداف بنیاد:

- ❖ انجام پژوهشهای قرآنی در حوزه های مختلف علوم.
- ❖ تلاش در جهت تبیین معارف قرآن کریم در حوزه های مختلف علوم.
- ❖ تلاش در جهت عمومی نمودن و توسعه مفاهیم قرآنی.
- ❖ برنامه ریزی و تلاش در جهت توسعه تعمیق و نشر مفاهیم و معارف عالیه قرآن کریم در تمامی سطوح.
- ❖ حمایت از فعالیتهای پژوهشی و پایان نامه های قرآنی.
- ❖ تلاش در جهت تحقق وحدت حوزه و دانشگاه از طریق فعالیتهای قرآن پژوهی در میان دانش پژوهان این دو نهاد.

❖ برپائی همایشها و کمیسیون های تخصصی قرآنی به صورت هم اندیشی اساتید ، طلاب ، دانشجویان و جلسات نقد و بررسی.

مجموعه مقالاتی که در پیش رو دارید مقالاتی است که به مناسبت برگزاری دومین همایش ملی پژوهش های قرآنی حوزه و دانشگاه پس از طی مراحل ارزشیابی متعدد آماده انتشار گردیده است.

در پایان از همکاری صمیمانه جناب آقای دکتر محمد باقر قالیباف شهردار محترم تهران و جناب آقای دکتر حبیب اله دعائی مدیر مرکز پژوهشی قرآن و علوم اجتماعی بنیاد و جناب آقای دکتر بدرالدین اورعی یزدانی نماینده محترم دانشگاه سیستان و بلوچستان در ستاد عالی همایش ملی و جناب آقای حجت الاسلام دکتر حمید فغفور مغربی قائم مقام بنیاد و جناب آقای دکتر محمد هادی مؤذن مشاور عالی شهردار تهران که در تهیه این مجموعه همکاری نموده اند کمال تقدیر و تشکر را داریم.

محسن عباس نژاد

رئیس بنیاد و دبیر ستاد عالی

همایش ملی پژوهش های قرآنی حوزه و دانشگاه

بنیاد پژوهشهای قرآنی حوزه‌ها و دانشگاه

بمناسبت برگزاری دومین همایش
ملی پژوهشهای قرآنی حوزه‌ها و دانشگاه

9 789642 382231

مؤسسه نشر شهر
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران